

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Nds/7/2017
Identifikačné číslo spisu: 6117204008
Dátum vydania rozhodnutia: 17.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6117204008.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Z. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XX, XXX XX U. P., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o správnej žalobe v sociálnych veciach, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie z a s t a v u j e.

Najvyšší súd Slovenskej republiky p o s t u p u j e vec Sociálnej poisťovni, ústredie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Priebeh konania

1. Podaním z 27.02.2017 označeným ako „Odvolanie“ doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica 27.02.2017 sa žalobkyňa domáhala prehodnotenia a zrušenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 06.02.2017 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým žalovaná rozhodla o invalidnom dôchodku žalobkyne tak, že jej podľa § 70 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) od 28.10.2016 vznikol nárok na jeho výplatu v sume 118,80 eura mesačne a naďalej jej podľa § 263a ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. vypláca invalidný dôchodok v sume 137,80 eura mesačne a nárok na invalidný dôchodok v nižšej sume 111,80 eura mesačne zaniká.

2. V napadnutom rozhodnutí bola žalobkyňa poučená, že proti tomuto rozhodnutiu môže podať odvolanie v lehote 30 dní od jeho doručenia, a to písomne alebo ústne do zápisnice, Sociálnej poisťovni, ústredie v Bratislave alebo pobočke Sociálnej poisťovne. Ak je dôvodom podania odvolania posúdenie zdravotného stavu, odporúča sa podať odvolanie priamo pobočke Sociálnej poisťovne, ktorá posúdila zdravotný stav.

3. Okresný súd v Banskej Bystrici postúpil prípisom z 04.05.2015 podanie žalobkyne Krajskému súdu v Bratislave.

4. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 8Sa/35/2017-16 z 16.05.2017 postúpil vec v zmysle ustanovení § 6 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1, § 10, § 13 ods. 1 a 3, § 18 ods. 2 a 3 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu miestne príslušnému, a to s poukazom na trvalý pobyt žalobkyne.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil a predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) na rozhodnutie postupom podľa § 18 ods. 3 S.s.p. Z obsahu podania žalobkyne z 27.02.2017 a napadnutého rozhodnutia mal za zrejmé, že žalobkyňa podala podanie v lehote na podanie odvolania proti napadnutému rozhodnutiu. V súlade s ustanovením § 55 ods. 3 S.s.p. je z obsahu podania zrejmé, že sa jedná o odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie, o ktorom rozhoduje odvolací orgán Sociálnej poisťovne a nie súd.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou na rozhodovanie vo veci odvolania proti prvostupňovému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne. Podľa názoru krajského súdu hovoriť o miestnej príslušnosti možno až vtedy, pokiaľ je daná právomoc súdov. Je evidentné, že v danom prípade bolo podané odvolanie proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, o ktorom v druhom stupni rozhoduje odvolací orgán Sociálnej poisťovne, teda vec nepatrí do právomoci súdov. Krajský súd v Banskej Bystrici má za to, že ak nie je na prejednanie konkrétnej veci daná právomoc súdov, neexistuje vecná, miestna, funkčná či kauzálna príslušnosť súdov, preto Krajský súd v Banskej Bystrici nesúhlasí so svojou miestnou príslušnosťou a namieta s poukazom na § 18 ods. 1 S.s.p. nesprávny postup Krajského súdu v Bratislave.

II.

Právny názor Najvyššieho súdu

7. Najvyšší súd preskúmal vec predloženú Krajským súdom v Banskej Bystrici a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov) s poukazom na ustanovenie § 18 ods. 1 S.s.p. dospel k záveru o nutnosti zastavenia konania a postúpení veci Sociálnej poisťovni, ústredie na ďalšie konanie.

Podľa § 5 ods. 2 S.s.p. konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania.

Podľa § 5 ods. 10 S.s.p. orgány verejnej správy sú rozhodnutiami správnych súdov v konkrétnej veci viazané.

Podľa § 18 ods. 1 S.s.p. ak správny súd zistí, že vec nepatrí do právomoci súdov, konanie zastaví; ak možno zistiť iný orgán, do ktorého právomoci vec patrí, správny súd mu vec po zastavení konania uznesením postúpi.

Podľa § 55 ods. 3 S.s.p. každé podanie posudzuje správny súd podľa jeho obsahu.

8. Z obsahu predloženého spisového materiálu má Najvyšší súd za preukázané, že žalobkyňa sa podaním z 27.02.2017 domáhala zmeny napadnutého rozhodnutia, avšak prostredníctvom inštitútu odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu. V napadnutom rozhodnutí bola žalobkyňa správne poučená o možnosti podať odvolanie voči rozhodnutiu. Je síce pravdou, že svoje podanie žalobkyňa nesprávne adresovala Okresnému súdu v Banskej Bystrici, avšak je nepochybné, že ide o odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu, ktoré bolo vydané Sociálnou poisťovňou, ústredie ako prvostupňovým správnym orgánom a voči ktorému je odvolanie prípustné.

9. Vo svetle týchto skutočností a zákonnej úpravy nie je daná právomoc súdu rozhodovať o odvolaní voči prvostupňovému rozhodnutiu, ktoré bolo včas napadnuté odvolaním v správnom konaní, nakoľko

právomoc prejednať uvedené odvolanie má odvolací orgán Sociálnej poisťovne. Až po vyčerpaní opravných prostriedkov v správnom konaní je prípustné rozhodovanie o žalobách proti týmto rozhodnutiam, keďže úlohou správnych súdov nie je nahrádzať postupy a činnosť správnych orgánov v správnom konaní, ako to vyplýva z doterajšej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo 84/2007, sp. zn. 6 Sžo 98/2008, sp. zn. 1 Sžo 33/2008, sp. zn. 2 Sžo 5/2009 či sp. zn. 8 Sžo 547/2009).

10. Najvyšší súd v súvislosti s potrebou zastavenia konania považuje za potrebné zdôrazniť, že uvedeným postupom správneho súdu nedôjde k odopretiu spravodlivosti účastníkovi konania (žalobkyni), nakoľko sa po zastavení súdneho konania bude jej odvolanie prejednávať v správnom konaní.

11. Záverom Najvyšší súd dáva do pozornosti aj povinnosť správnych orgánov v konaní postupovať v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi ako aj povinnosť chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. Rovnako sú správne orgány povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Je preto právom účastníka podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu (žalovanej) a povinnosťou správneho orgánu o tomto opravnom prostriedku rozhodnúť.

12. Na základe uvedeného dospel senát Najvyššieho súdu v zmysle ustanovenia § 18 ods. 1 S.s.p. jednomyseľne k záveru o potrebe zastavenie konania, keď zistil, že vec nepatrí do právomoci súdov, ale o podaní (odvolaní) žalobkyne je potrebné rozhodovať v odvolacom konaní voči prvostupňovému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie. Preto nerozhodoval o nesúhlase s postúpením a o miestnej príslušnosti krajského súdu a rozhodol o postúpení veci po právoplatnosti odvolaciemu orgánu Sociálnej poisťovne, ústredie ako orgánu, do ktorého právomoci patrí rozhodovanie o odvolaní žalobkyne.

13. Zloženie senátu v tejto veci Najvyšší súd odvodil z ustanovenia § 25 veta prvá S.s.p. a § 44 ods. 3 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v spojení s § 46 ods.1 C.s.p., v ktorých je upravené zloženie senátu Najvyššieho súdu tak, že sa skladá z predsedu senátu a dvoch sudcov. Zároveň vychádzal i z obsahu dôvodovej správy k S.s.p., z obsahu ktorej vyplýva, že v správnom súdnictve päťčlenný senát Najvyššieho súdu rozhoduje podľa § 21 písm. b/ S.s.p. vo veciach uvedených v § 11 písm. a/ - g/ S.s.p., t.j. ako súd prvej inštancie. Rozhodovanie správneho súdu o zastavenia konania z dôvodu absencie právomoci súdov je upravené v § 18 ods. 1 S.s.p., čo znamená, že Najvyšší súd tu nerozhoduje ako súd prvej inštancie, preto Najvyšší súd rozhoduje v trojčlennom senáte, ktorý je zložený z predsedu senátu a dvoch sudcov.

14. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

15. Za účelom potreby ukončenia veci pred Krajským súdom v Banskej Bystrici, nebude Najvyšší súd postupovať vec na ďalšie konanie priamo, ale prostredníctvom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorého úlohou je uznesenie doručiť účastníkom a následne vec postúpiť Sociálnej poisťovni, ústredie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.